

Marta
Ściśłowicz
i Lusia

**Przewlekła
choroba nerek**

**Anestezjologia
weterynaryjna**

Wiek senioralny

FIPRex®

OCHRONA PRZED PCHŁAMI I KLESZCZAMI

- dla tych, których kochasz

- ✓ wygodne dawkowanie kropli spot-on do podania na skórę,
- ✓ największa zawartość substancji czynnej na rynku*!

*Dane na podstawie kart charakterystyki leków OTC w postaci spot-on, zarejestrowanych w Polsce, zawierających w składzie fipronil. Stan na dzień 21.04.2025 (<https://rejstry.ezdrowie.gov.pl/>).

NAZWA PRODUKTU LECZNICZEGO WETERYNARYJNEGO: Fiprex KOT, 52,5 mg/0,7 ml, roztwór do nakrapiania dla kotów; Fiprex M, 150 mg/2 ml, roztwór do nakrapiania dla psów; Fiprex Spray, 0,5 g/100 ml, roztwór na skórę dla psów i kotów.
SUBSTANCJA CZYNNA: Fipronil; Fiprex KOT: 52,5 mg/0,7 ml; Fiprex M: 150 mg/2 ml; Fiprex Spray: 0,5 g/100 ml.
POSTAC FARMACEUTYCZNA: Fiprex KOT, Fiprex M: Roztwór do nakrapiania; Fiprex Spray: Roztwór na skórę. Roztwór o barwie od jasnożółtej do jasnobrązowej.
WSKAZANIA: Zwalczanie inwazji pcheł (*Ctenocephalides* spp.), kleszczy (*Ixodes* spp.) i wszy (*Linognathus* spp.) u psów i kotów. Działanie zabezpieczające przed ponowną inwazją pcheł utrzymuje się przez okres 8 tygodni, a przed ponowną inwazją kleszczy przez okres 4 tygodni. Fiprex można stosować jako leczenie wspomagające alergicznego pchłego zapalenia skóry (APZS), po uprzednim postawieniu diagnozy przez lekarza weterynarii.
PODMIOT ODPOWIEDZIALNY: P.W. Vet-Agro Sp. z o.o. ul. Gliniana 32, 20-616 Lublin. ChPL: Fiprex KOT: 10.05.2024 r.; Fiprex M: 05.04.2024 r.; Fiprex Spray: 28.10.2023 r.

Przed użyciem zapoznaj się z treścią ulotki dołączonej do opakowania.

**Pamiętaj o regularnym
aplikowaniu kropli Fiprex
w celu zapewnienia ciągłej ochrony
przed pchłami i kleszczami!**

POLSKI PRODUCENT LEKÓW WETERYNARYJNYCH

Drodzy Czytelnicy,
zapraszam do przeczytania kolejnego wydania Czterech Łap. Na okładce i rozkładówce poznacie historię adopcji LUSI, suczki aktorki Marty Ścisłowicz. Okazało się, że wymagająca i obciążająca praca aktorki nie jest przeszkodą, żeby zaprosić do rodziny bezdomniaczkę. Marta ma wokół siebie ludzi, którzy mogą zaopiekować się sunią na czas wyjazdu czy wymagających czasu obowiązków zawodowych. Lusie fantastycznie znalazła się w sytuacji, kiedy na świecie pojawiła się córka Kalina. Wychowywanie dziecka z psem jest bezcenne, uczy je empatii i codziennych rytuałów. Tak warto pomóc bezbronnej bezdomnej istocie, których w naszych krajach tak wiele nadal czeka na kochający dom. A może serce mocniej zabije komuś do jednego z kapitalnych bezdomniaków w moim Kąciku Adopcynym!

Wspaniały REKS ma ok roku waży 12 kg. Ten pięknie umaszczone przystojniak ma same zalety. Każdy dzień jest dla niego dobry, żeby okazywać zainteresowanie na widok człowieka. Piesek jest łagodny, grzeczny, spokojny. Ma dobre relacje z innymi zwierzętami. Bardzo pragnie mieć dom i swoich ludzi, naprawdę warto go pokochać na zawsze i zabrać do domu!

Kapitałny KMINEK kradnie serce od razu po poznaniu. Jest mały i młody (9 kg, 1-2 lata). Ma wesołe usposobienie i łączy do człowieka jak plasterka. Jego serduszek jest pełne miłości i oddania. Przewidywalne, ufnie i łagodne usposobienie pozwalają, żeby go polecić dla każdego miłośnika czworonogów, również do rodziny z dziećmi. Jeśli szukasz psa, który wniesie do twojego domu i serca dużo radości i miłych wzruszeń, zadzwoni w sprawie Kminka.

Wspaniały BASTER to sympatyczny, oddany pies otwarty na ludzi i otaczający świat. Jest łagodny, grzeczny, spokojny. To miłośnik miziania i drapania za uszkiem. Wiernie towarzyszy człowiekowi, dostosowuje się do sytuacji. Baster pięknie chodzi na smyczy, ma dobre relacje z innymi zwierzętami.

Redaktor naczelna Dorota Szulc-Wojtasik

Psy przebywają w przytulisku k. Warszawy. Kontakt w sprawie adopcji 605 585 603.

Dołącz do nas na Facebooku
facebook.com/magazyn.cztery-lapy
instagram.com/dobraadopcja/

Dystrybucja lecznice weterynaryjne: www.cztery-lapy.pl/index.php/lecznice.html

Dystrybucja sklepów zoologicznych:

DOG&SPLATE.COM

Miesięcznik Cztery Łapy Kochamy Zwierzęta

Redaktor naczelna: Dorota Szulc-Wojtasik, e-mail: dorota@cztery-lapy.pl Redaguje zespół: Aleksandra Wojtasik, Beata Kruk, Agata Kochańska. Wydawca: APLA – Agencja Wydawniczo-Reklamowa. E-mail: redakcja@cztery-lapy.pl; www.cztery-lapy.pl. Okładka: Marta Ścisłowicz z Lusią, fot. Dorota Szulc-Wojtasik. Druk: KF Partner Sp. z o.o. Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam.

Zgubiłeś swojego psa?

A może znalazłeś kota?

Nie musisz się martwić, bo jest:

Innowacyjny sposób na szukanie zaginionych zwierząt

- Wystarczy wrzucić jedno zdjęcie zaginionego/znalezione zwierzęta na MyPetBack.com
- Sztuczna inteligencja pomoże mu wrócić do domu
- Im szybciej użyjesz MyPetBack, tym większa szansa, aby pomóc zwierzętom

Współpracujemy ze schroniskami dla zwierząt.

MyPetBack.com

DR INŻ. JACEK WILCZAK

Zakład Biochemii i Dietetyki, Katedra Nauk Fizjologicznych,
Instytut Medycyny Weterynaryjnej,
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Karmy monobiałkowe dla psich i kocich alergików

Wśród chorób szczególnie uciążliwych zarówno dla psów, jak i kotów, na czołowym miejscu znajdują się alergie pokarmowe. Wraz z nietolerancjami oraz zatruciami pokarmowymi zaliczane są one do tzw. niepożądanych reakcji na pokarm. Nietolerancje składników pokarmowych u zwierząt towarzyszących mogą mieć zarówno podłoże immunologiczne (alergie pokarmowe), jak i nieimmunologiczne (nietolerancje pokarmowe).

Alergia pokarmowa to swoista odpowiedź immunologiczna organizmu na kontakt z alergenem — białkiem, mniejszymi polipeptydami lub lipoproteinami. Często alergenem okazuje się specyficzna struktura białka charakterystyczna dla jego źródła. Na podstawie badań epidemiologicznych przeprowadzonych u psów ustalono, że najczęściej uczulają: wołowina, produkty mleczne i pszenica, a w mniejszym stopniu kurczak, jaja kurze, jagnięcina oraz soja. Wskazuje się, że białka pochodzenia zwierzęcego mogą mieć wyższy potencjał alergenny, jednak jednoznaczne wskazanie konkretnego źródła alergenu bywa problematyczne.

Należy podkreślić, że zdolność wywołania reakcji alergicznej jest kwestią indywidualną dla każdego zwierzęcia. Nie powinno się więc zakładać alergenicności żadnego rodzaju białka bez odpowiedniego potwierdzenia.

Zarówno w przypadku alergii pokarmowych, jak i nietolerancji pokarmowych, zaleca się wprowadzenie diety eliminacyjnej polegającej na wykluczeniu z jadłospisu składników działających niekorzystnie na organizm. Jedną z najwygodniejszych i najpewniejszych form takiej diety, spełniającą wymogi tzw. diety przeciwalergicznej, jest dieta monobiałkowa.

Zakłada się, że karma monobiałkowa powinna być stosowana w dwóch sytuacjach:

- Gdy podejrzewamy alergię pokarmową i chcemy zidentyfikować źródło alergen.
- Gdy alergia pokarmowa została już zdiagnozowana i konieczne jest unikanie konkretnego białka.

W pierwszym przypadku istotnym wyzwaniem jest właściwe wskazanie białka odpowiedzialnego za reakcję alergiczną. Odpo-

wiedź immunologiczna organizmu następuje zazwyczaj po powtarzającym się, a nie ciągłym kontakcie z alergenem, co dodatkowo komplikuje proces diagnostyczny.

Aby postępować właściwie, należy na kilka dni wprowadzić dietę eliminacyjną pozbawioną podejrzanego białka, a następnie uważnie obserwować reakcję organizmu. Obserwacja kliniczna jest kluczowym elementem diagnozy. Brak objawów alergii może świadczyć o odpowiednio dobranym źródle białka, choć nie wyklucza to możliwości wystąpienia reakcji alergicznej w przyszłości.

Pojawia się więc pytanie: na jakie źródła białka warto postawić? Teoretycznie odpowiedź jest prosta — każde pojedyncze źródło białka, które nie wywołuje reakcji alergicznej, będzie odpowiednie.

Karma monobiałkowa opiera się wyłącznie na surowcach stanowiących źródło białka pochodzącego z jednego gatunku zwierząt rzeźnych. W jej koncepcji wykorzystuje się założenie, że białka każdego gatunku mają specyficzną budowę. Białka mięśniowe, a także te obecne w cytozolu i osoczu zwierząt danego gatunku, cechują się unikalnym składem i układem aminokwasów. Dzięki temu układ odpornościowy zwierzęcia nie traktuje ich jako obcych, co zapobiega uruchomieniu mechanizmów obronnych — takich jak ostra reakcja zapalna — prowadzących do eliminacji „nieznanego” białka.

Wysokiej jakości karma monobiałkowa powinna zawierać różnorodne surowce z kategorii mięsa i produktów pochodzenia zwierzęcego, takie jak tkanka mięśniowa szkieletowa oraz podroby. Jednocześnie powinna być wzbogacona wyłącznie o niezbędne dodatki, które czynią ją karmą pełnoporcjową, czyli zapewniającą wszystkie składniki odżywcze niezbędne do prawidłowego funkcjonowania organizmu.

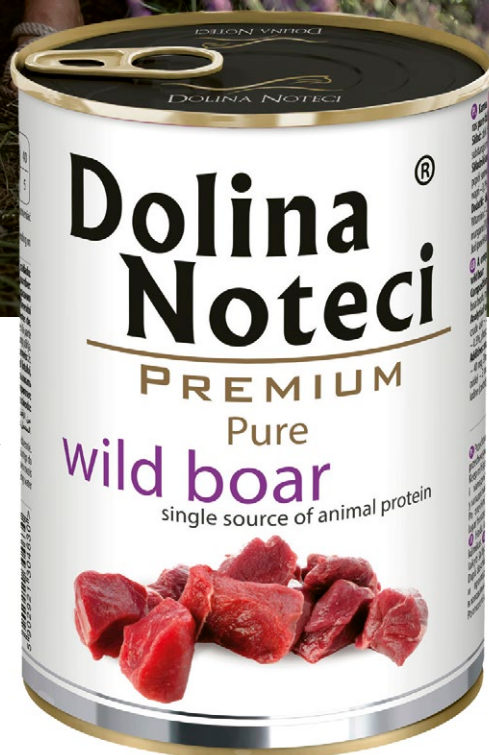
Ograniczenie liczby składników dodatkowych minimalizuje potencjalne ryzyko reakcji niepożądanych, co czyni karmę monobiałkową rozwiązaniem bezpieczniejszym oraz skuteczniejszym pod względem działania terapeutycznego — przynoszącym szybkie i trwałe efekty.

**Dolina
Noteci**
PREMIUM

Skład pełnoporcjowej mokrej karmy Dolina Noteci Premium Pure dla dorosłych psów wszystkich ras został oparty na jednym źródle białka zwierzęcego. Dzięki temu spełnia wymagania dietetyczne zalecane podczas wykrycia alergii pokarmowej lub nietolerancji któregoś gatunku mięsa użytego do produkcji.

Pełna linia karm dostępna na www.dolina-noteci.pl.

Jak się rozwija anestezjologia weterynaryjna

Anestezjologia weterynaryjna to jedna z najprężniej rozwijających się dziedzin weterynarii. Nasza rozmówczyni jest specjalistką w tej właśnie dziedzinie, a jej pasją do opieki nad zwierzętami znalazła odzwierciedlenie najpierw w wyborze kierunku studiów, czyli weterynarii, a później w praktyce. W codziennej pracy, anestezjolog weterynaryjny zajmuje się zarówno przygotowaniem jak i opieką nad psem w czasie operacji, ale także leczeniem bólu.

Skąd wzięło się zainteresowanie weterynarią?

Od najmłodszych lat byłam zafascynowana światem zwierząt – godzinami przeglądałam atlasy, oglądałam programy przyrodnicze i chłoniłam każdą informację związaną z naturą. To zainteresowanie towarzyszyło mi przez całe szkolne lata, a choć pojawiały się chwilowe wątpliwości, w głębi duszy zawsze wiedziałam, jaką drogę chcę obrać. Dlatego, gdy przyszedł moment wyboru kierunku studiów, weterynaria była dla mnie jedynym oczywistym wyborem. W trakcie studiów moje zainteresowania zaczęły się pogłębiać i ukierunkowywać – szczególnie w stronę medycyny behawioralnej, co było związane z pojawieniem się w moim życiu lękowej suni, która nauczyła mnie, jak złożony jest świat emocji zwierząt. Po studiach naturalnie zwróciłam się ku anestezjologii, która pochłonęła mnie bez reszty, i w której stale się rozwijam, łącząc podejście kliniczne z wrażliwością na dobrostan i komfort moich pacjentów.

Jak się rozwija anestezjologia weterynaryjna, co się zmieniło na lepsze?

Anestezjologia weterynaryjna dynamicznie się rozwija, a jednym z najważniejszych kierunków zmian jest coraz szersze zastosowanie technik znieczulenia regionalnego. Pozwalają one skutecznie zarządzać bólem i jednocześnie ograniczać stosowanie opioidów, co jest szczególnie istotne ze względu na ich działania niepożądane i ograniczoną dostępność. Coraz większy nacisk kładzie się na holistyczne podejście do pacjenta, obejmujące zarówno przygotowanie do zabiegu, jak i opiekę śród- oraz po-zabiegową. Znacząco rozwinął się monitoring anestezjologiczny, który umożliwia szybką reakcję na zmiany w stanie pacjenta i istotnie zwiększa bezpieczeństwo zabiegów. Standardem staje się również stosowanie narkozy wziewnej, pozwalającej na precyzyjne kontrolowanie głębokości znieczulenia i szybsze

wybudzanie. Coraz większe znaczenie ma indywidualny dobór protokołów anestetycznych i dawek leków, dostosowanych do wieku, kondycji i potrzeb konkretnego zwierzęcia. Istotnym elementem nowoczesnego podejścia jest także wprowadzanie tzw. „chill protocol” czyli podawanie leków wyciszających przed zabiegiem u pacjentów podatnych na stres, co poprawia ich komfort i stabilność znieczulenia. Wszystkie te zmiany sprawiają, że współczesna anestezjologia weterynaryjna jest bezpieczniejsza, bardziej świadoma i lepiej dopasowana do indywidualnych potrzeb naszych pacjentów.

Jak zwierzę manifestuje ból? Na co powinien zwrócić uwagę opiekun? Jak można sobie z nim radzić?

Zarówno psy, jak i koty, potrafią bardzo subtelnie manifestować ból, dlatego jego rozpoznanie często bywa wyzwaniem, zwłaszcza w przypadku bólu przewlekłego. Warto pamiętać, że ból dzielimy na ostry, który pojawia się nagle, zwykle w wyniku urazu lub zabiegu chirurgicznego, oraz przewlekły, który utrzymuje się tygodniami lub miesiącami i często jest efektem chorób zwyrodnieniowych, nowotworowych czy neurologicznych. To właśnie ból przewlekły najłatwiej przeoczyć, ponieważ objawia się niespecyficycznie, spadkiem aktywności, niechęcią do ruchu, sztywnym chodem czy zmianą zachowania. Te symptomy bywają błędnie uznawane za „normalne objawy starości”, co opóźnia diagnozę i leczenie. Opiekunowie powinni być wyczuleni na wszelkie zmiany w codziennym funkcjonowaniu zwierzęcia, nawet jeśli nie towarzyszy im kulawizna czy wokalizacja. Skuteczne leczenie bólu – zwłaszcza przewlekłego – wymaga podejścia multimodalnego, które obejmuje nie tylko leki przeciwbólowe, ale również fizjoterapię, modyfikację otoczenia oraz nefarmakologiczne metody wspomagające. Takie zintegrowane podejście pozwala znacząco poprawić komfort życia naszych czworonożnych pacjentów.

Znajomość psychologii zwierząt jest bardzo pomocna w praktyce lekarza weterynarii, który zajmuje się tematyką bólu.

Znajomość psychologii zwierząt jest niezwykle cenna w pracy lekarza weterynarii zajmującego się leczeniem bólu, zwłaszcza przewlekłego. Ból nie wpływa wyłącznie na ciało, ale ma ogromny wpływ na psychikę i zachowanie zwierzęcia. Przewlekłe dolegliwości bólowe mogą prowadzić do obniżenia nastroju,

Na pytania odpowiada lek. wet. Kinga Sulimowska z przychodni weterynaryjnej Hyrax w Krakowie.

wycofania, drażliwości czy nasilenia istniejących problemów behawioralnych. Bez skutecznego postępowania przeciwbólowego nie możemy mówić o holistycznym podejściu do pacjenta, zarówno w kontekście jego zdrowia fizycznego, jak i dobrostanu psychicznego. W praktyce często spotykam się ze zwierzętami, które trafiają do mnie z diagnozą zaburzeń behawioralnych, a po wdrożeniu odpowiedniego protokołu przeciwbólowego objawy te znacząco się zmniejszają lub całkowicie ustępują, co dopiero wtedy umożliwia efektywną pracę behawioralną. Znajomość psychologii pozwala także na lepsze zrozumienie, interpretację i zauważenie subtelnych sygnałów bólu, które łatwo umykają opiekunom, zwłaszcza u kotów czy starszych psów. Z radością obserwuję również, że świadomość na temat wpływu bólu na zachowanie zwierząt rośnie wśród behawiorystów, którzy coraz częściej kierują swoich pacjentów na konsultacje weterynaryjne w celu wykluczenia problemów klinicznych, w tym bólowych, przed rozpoczęciem pracy behawioralnej. To niezwykle ważna i odpowiedzialna praktyka, która nie tylko zwiększa skuteczność terapii zachowania, ale przede wszystkim poprawia komfort życia zwierzęcia poprzez kompleksowe podejście do jego zdrowia – zarówno psychicznego, jak i fizycznego.

PARTNEREM CYKLU JEST

Funkcje i choroby nerek

Nerki pełnią wiele niezwykle istotnych funkcji w organizmach psów i kotów – od filtracji i detoksykacji krwi, przez regulację wodno-elektrolitową i hormonalną, po utrzymanie równowagi kwasowo-zasadowej. Zaburzenia funkcji nerek, szczególnie u starszych psów i kotów, są częstym problemem klinicznym.

Jakie funkcje pełnią nerki psa i kota?

Nerki są częścią układu moczowego i spełniają funkcję filtra organizmu. Dokładnie tak samo jak u ludzi, pełnią kluczową rolę w utrzymaniu homeostazy organizmu zarówno u psów, jak i kotów. To nie tylko narządy odpowiedzialne za produkcję moczu, ale też regulujące skład chemiczny krwi, ciśnienie, a nawet funkcje hormonalne. Najważniejszą funkcją nerek jest filtracja krwi.

Czy jest możliwa profilaktyka? Jakie badania powinno się wykonywać i jak często, aby dać szansę na wykrycie choroby nerek u naszych pupili?

Profilaktykę nerek warto rozpocząć już u młodych zwierząt tj. od 1. roku życia. Zaleca się badanie ogólne krwi (ze względu na nerki, głównie kreatynina, mocznik i jonogram) oraz badanie moczu. U ras predysponowanych zalecam badanie USG, krwi i moczu przed ukończeniem pierwszego roku życia. Kluczowym znaczeniem dla profilaktyki prawidłowej funkcji nerek jest unikanie odwodnienia. Dlatego tak ważne jest zapewnienie zwierzęciu stałego dostępu do świeżej wody. W przypadku gdy obserwujemy, że zwierzę spożywa nieznaczne ilości wody lub ma skłonności do odwadniania się (zwłaszcza w przypadku zwierząt starszych) warto rozważyć stosowanie karm mokrych w celu zapewnienia odpowiedniego nawodnienia organizmu. Niezwykle ważnym elementem profilaktyki jest również dieta o niskiej zawartości fosforu i sodu. Według najnowszych badań nie ma zależności między zawartością białka pochodzenia zwierzęcego w karmie, a występowaniem niewydolności nerek. Profilaktyka powinna obejmować również działania skierowane na utrzymanie odpowiedniej masy ciała, ponieważ konsekwencją nadwagi może być nadciśnienie, cukrzyca i niewydolność serca. Te choroby zwiększają ryzyko problemów z nerkami. Olbrzymie znaczenie mają również szczepienia np.: leptospiroza psów oraz profilaktyka przeciwko kleszczom, które przenoszą choroby takie jak babeszjoza i anaplazmoza. Choroby te w swoim przebiegu mogą prowadzić do uszkodzenia nerek. Warto również pamiętać o tym, że wiele leków z domowej apteczki jest nefrotoksyczna i pod żadnym pozorem nie można ich stosować u psów i kotów bez wcześniejszej konsultacji z lekarzem weterynarii.

Na czym polega postępowanie terapeutyczne?

O przewlekłej chorobie nerek mówimy, gdy

**NASZ
EKSPERT**

Na pytania odpowiada lek. wet. Agnieszka Rakowiecka z gabinetu weterynaryjnego Veticana w Milanówku.

stan chorobowy trwa minimum 3 miesiące. W momencie rozpoznania wdrażamy intensywne leczenie, które w głównej mierze polega na nawadnianiu oraz uregulowaniu gospodarki elektrolitowej. Kroplówki stosujemy dożylnie lub podskórnie. W międzyczasie monitorujemy pacjenta wykonując badania kontrolne. Stosujemy leki wspomagające, które mają za zadanie wiązanie fosforu, oraz pomagają w eliminacji toksyn mocznicowych z organizmu. Jednym z najważniejszych elementów leczenia przewlekłej choroby nerek jest dieta. Dieta terapeutyczna dla psów i kotów z PChN jest zaprojektowana w celu zmniejszenia obciążenia nerek, ograniczenia procesu zapalnego, a także kontrolowania poziomów elektrolitów i toksyn we krwi. Dieta niskobiałkowa, zmniejsza ilość azotu mocznika w organizmie, co jest korzystne dla nerek, które w zaawansowanej PChN mają trudności z usuwaniem nadmiaru białek. Nadmiar fosforu w diecie przyczynia się do pogorszenia funkcji nerek i rozwoju wtórnej nadczynności przytarczyc. Ograniczenie fosforu w diecie pomaga opóźnić ten proces. Zwiększenie zawartości tłuszczów w diecie (w szczególności kwasów tłuszczowych omega-3) może pomóc w zarządzaniu stanem zapalnym oraz poprawić stan skóry i sierści. Ważne jest wzbogacenie o witaminy (A, D, E, K), ich niedobory mogą występować w wyniku uszkodzenia nerek i zmniejszonej aktywności enzymów. Uzupełnienie witamin w diecie wspiera organizm w walce z chorobą. Specjalistyczne karmy przeznaczone dla zwierząt z chorobami nerek, powinny być stosowane przez całe życie zwierzęcia w celu kontroli choroby.

Dlaczego tak ważne jest monitorowanie przewlekłej choroby nerek?

Zwierzęta z przewlekłą chorobą nerek powinny być regularnie monitorowane przez lekarza weterynarii. Podstawowe badania obejmują: Badania krwi (w tym kreatynina, mocznik, SDMA), badania moczu (ciężar właściwy, białkomocz), USG nerek w celu oceny struktury i wykrycia powikłań. Ważna jest również regularna kontrola ciśnienia krwi. W przypadku kotów, ważnym elementem działania holistycznego jest również działanie mające na celu redukcję stresu.

VET⁺RESPONSE
VETERINARY DIET

**ZADBAJ O ZDROWIE
PUPILA**

zeskanuj po
więcej

Doradca klienta:
partner@vetresponse.pl
+48 539 032 032

Nasi nauczyciele uczuć

Marta Ścisłowicz jest aktorką filmową, telewizyjną i teatralną. Szerokiej publiczności znana między innymi z ról w serialach „Skazana”, „Warszawianka” czy „Minuta Ciszy”. W kinach można właśnie oglądać film „Przepiękne”, w którym gra jedną z głównych ról. Prywatnie opiekuje się, wraz ze swoją rodziną, sunią Lusią, adoptowaną w wieku szczenięcym.

Opowiedz nam proszę o zwierzętach obecnych w Twoim życiu.

Zaczynając od początku, kiedy byłam małą mieliśmy w rodzinie psa. Był to bardziej pies mojej starszej o 7 lat siostry, Kuba adoptowany ze schroniska. Byłam z nim bardzo związana. Ale nie miałam psa, aż do 2018 roku. Mój „ówczesny” partner bardziej nalegał na to abyśmy mieli czworonoga, a ja bałam się, że przy naszym aktorskim trybie życia będzie to trudne. Odpowiedzialność i obowiązek, który wiąże się z opieką nad psem były mi znane. Kiedy pojechałam do Agnieszki Suchory, która znalazła naszą Lusię i przedstawiła jej „kandydaturę” do adopcji, od początku się zakochałam. Wszystkie dylematy puściłam w niepamięć.

Jak wyglądały pierwsze dni z Lusią?

Miała wtedy trzy miesiące, ale była jak na szczeniaka bardzo samodzielna. Od początku była i jest wielką przylepą, nie miała większych problemów z zadowoleniem się. Dużo pracy włożyliśmy w pracę z lękiem separacyjnym. Zawsze wiedziałam, że lubię przyrodę i przebywanie na łonie natury, ale długie spacery z Lusią sprawiają mi szczególną przyjemność. To jest dla nas obopólna korzyść, niezwykle wypoczywam podczas spaceru, spędzając czas z dala od bodźców, a Lusie może eksplorować świat i wybiegać się. Biorąc psa ze schroniska, który nie jest „hodowlanym ideałem”, możemy, a nawet musimy, pokazać mu świat. Dzięki nam może zobaczyć, że jest bezpieczne i po prostu fajnie. Sama obecność zwierzątka w życiu jest bardzo kojąca.

Jak pogodziłaś pracę aktorki, o którą wcześniej obawiałaś się pod kątem opieki nad psem, z codziennym zajmowaniem się Lusią?

Okazało się, że praca nie jest przeszkodą. Nie mamy większego problemu z wyjściem z psem trzy razy dziennie. Natomiast nawet, kiedy przytrafia się wyjazd czy to służbowy, czy prywatny, mamy wokół siebie ludzi, którzy kochają Lusię i ona także ich kocha, więc bez problemu możemy ją zostawić w dobrych rękach. Lusie ma też swój ulubiony psi hotel, z którego wraca do nas niemalże jak z kolonii, odsypia potem dwa dni, bo całymi dniami bawi się i i biega z innymi psami. Okazało się, jak ze wszystkim, że jest w nas lęk, ale po pojawieniu się w domu psa wszystko da się jakoś bez większego problemu ułożyć. Po czterech latach pojawiło się też w naszym domu dziecko, córka Kalina, z którą Lusie dogadała się doskonale.

Jak wyglądała adaptacja Lusi i waszej córki? Czy dziewczyny od razu się polubiły?

Pamiętam, że czytałam bardzo dużo o przyzwyczajaniu psa do nowego członka rodziny. I były tam opisane naprawdę różne porady, ale okazało się, że Lusie przywykła do nowej sytuacji w dosłownie dwie minuty. Dziewczyny zapoznały się na polance obok domu. Pozwoliły jej obwąchać fotelik, oczywiście od razu polizała naszą córkę Kalinę po buzi, czego nikt nie planował, ale też nic się z tego powodu nie stało. Lusie ma wielki instynkt obronny wobec Kaliny, na spacerach pilnuje jej, nie pozwoli podchodzić do niej innym psem. Natomiast dziewczyny mają super chemię, Kalina uwielbia codziennie wychodzić na spacer z psem. Wychowywanie dziecka z psem uczy je empatii, obowiązkowości i fajnych, codziennych rytuałów. Oczywiście od początku tłumaczyliśmy też Kalinie, że nie można ciągnąć psiaka za ogon, warto wpoić dziecku, że psiak ma też swoje granice. Na przykład w posłaniu wypoczywa i wtedy najlepiej do niego nie podchodzić. Jest czas na zabawę i na relaks. Pies to nie przedmiot, ale podmiot, który powinien mieć swoje prawa w domu i należy je respektować.

Dlaczego warto adoptować psy?

Przed wszystkim, adoptując psy, możemy po prostu im pomóc, zmienić życie i warunki w jakich przebywają, dać ciepło i troskę. A psy są mega wdzięczne, oddają nam swoją miłość. Powinniśmy też mówić o dobru psów, edukować ludzi o tym jak ważna jest adopcja. Czasy się bardzo zmieniają, ale niestety niektóre kręgi za tym nie nadążają. I dlatego warto edukować. Inaczej mówimy o ludziach, którzy zajmują się psami nie „właściciel” ale „opiekun”. Im więcej mamy empatii, także tej dotyczącej zwierząt, tym lepiej dla nas ludzi. Warto też na spacerze poświęcić uwagę psu, pobawić się z nim. Zwracać uwagę na jego zachowania i szanować innych opiekunów i ich czworonogi. Super sprawą jest spacer strukturalny, na smyczy, a następnie, aby psiak mógł się wybiegać w bezpiecznym miejscu, zabawy węchowe, czy zabawkami. To tworzy naszą wspólną więź. Psiak lepiej z nami wtedy funkcjonuje i jest dobrze zmęczony, ale szczęśliwy. Taki jakościowy spacer może mu dać super intelektualną rozrywkę.

Rozmawiała i fotografowała:
Dorota Szulc-Wojtasik

CATS PLATE™

BEST FOOD FOR BEST FRIENDS

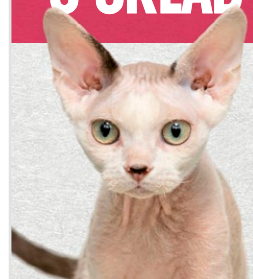
100% TROSKI

0% ZBĘDNYCH DODATKÓW

PEŁNIA SKŁADNIKÓW W JEDNYM SŁOIKU

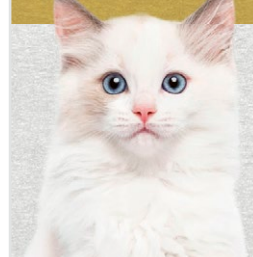
MY DBAMY O SKŁAD

TY SKUP SIĘ NA MIŁOŚCI

PEŁNIA SKŁADNIKÓW W JEDNYM SŁOIKU

MY DBAMY O SKŁAD

TY O PRZYTULANIE

PEŁNIA SKŁADNIKÓW W JEDNYM SŁOIKU

dogsplate.com

Zoofizjoterapia dla naszych pupili

Przy przewlekłych problemach ze stawami u psów, ale również w wypadku nagłych urazów, nieocenioną pomocą dla zwierzęcia w powrocie do zdrowia jest fizjoterapia. W przypadku psów z przewlekłą niewydolnością stawów, znacznie polepsza ona komfort życia. Jest to dziedzina weterynarii, która plasuje się na bardzo wysokim poziomie i nie różni się znacznie od fizjoterapii stosowanej w przypadku ludzi.

Skąd wzięło się zainteresowanie rehabilitacją zwierząt?

Jeszcze kilkanaście lat temu, właściwie można powiedzieć, że fizjoterapii weterynaryjnej nie było. Ktoś, gdzieś, masował psy (przeważnie byli to „ludscy” masażyści), gdzieś w jakiejś lecznicy był laser lub elektrostymulator, ale nie było to działanie kompleksowe, a osoby, które wykonywały te procedury, nie posiadały kierunkowego wykształcenia. Jednak w ostatnich latach obserwujemy dynamiczny rozwój medycyny weterynaryjnej i zwiększenie zakresu usług na tym polu oraz stopień ich zaawansowania. Naturalną konsekwencją powyższego rozwoju, było dołączenie do procesu leczenia fizjoterapii, która jest niezbędna, żeby pacjent mógł w pełni cieszyć się jak najlepszą sprawnością, podobnie zresztą, jak ma to miejsce w medycynie człowieka.

Jak rozwija się ta dziedzina weterynarii?

W niespełna dwadzieścia lat, zrobiliśmy w weterynarii ogromny przeskok, od praktycznie braku fizjoterapii do poziomu światowego i naprawdę nie mamy się czego wstydzić w tej dziedzinie. Mamy w Polsce świetnych i doświadczonych specjalistów, najnowocześniejszy sprzęt i zaawansowane terapie. Oczywiście jest to,

jak wszystkie nauki medyczne, dynamicznie rozwijająca się dziedzina, ale nie zostajemy w tyle, nawet za ludzką fizjoterapią, tu ogranicza nas głównie brak porozumienia werbalnego z pacjentem.

Co to jest osteoarthritis i jak można sobie radzić z tym problemem związanym z wiekiem?

Osteoarthritis czyli osteoartroza, czy jak kto woli DID (*degenerative joint disease*) czyli choroba zwyrodnieniowa stawów, to nic innego jak właśnie zwyrodnienie stawów, które powstaje na tle „zużycia” tychże struktur. Może do tego dojść m.in. na skutek zbyt dużych sił działających na staw np. nadmierny ciężar ciała, zbyt intensywny wysiłek np. skoki, lub gdy siły działające na staw są w normie, ale staw ma nieodpowiednią budowę. Ma to miejsce w przypadku dysplazji stawów. W takich sytuacjach dochodzi do mikro-urazów, które same w sobie mogą doprowadzić do erozji i destrukcji stawu, a na skutek kompensacji organizmu, są zaczynamy do powstawania zmian wytwórczych, które zniekształcają staw, zaburzają biomechanikę i powodują ból. W zasadzie jest to błędne koło i równia pochyła, dlatego tak ważne jest, żeby jak najszybciej zacząć temu przeciwdziałać

**NASZ
EKSPERT**

Na pytania odpowiada tech. wet. Adam Wróbel
zoofizjoterapeuta, przychodnia rehabilitacji
weterynaryjnej VetRehab w Warszawie.

i spowalniać ten proces, zarówno od strony farmaceutycznej, czasem chirurgicznej, ale przede wszystkim wprowadzając odpowiednią fizjoterapię, która w przypadku tej przypadłości jest jedną ze skuteczniejszych form terapii.

Co może zrobić opiekun starszego psa w trosce o poprawę jego komfortu życia?

Rozpatrując tę kwestię z punktu widzenia zoofizjoterapeuty, oczywiście oprócz regularnych badań i wizyt kontrolnych u lekarza weterynarii, ważne jest zadbanie o dobrą dietę i suplementację, zapewnienie odpowiedniej ilości aktywności fizycznej, ewentualnie wprowadzenie fizjoterapii. Nie bez znaczenia jest również dostosowanie otoczenia naszego pupila, by unikać chociażby śliskich powierzchni, korzystać ze specjalnych ramp ułatwiających dostanie się do samochodu, czy zapewnienie odpowiedniego pościelenia na przykład materaca ortopedycznego, na którym zwierzę w wieku seniorskim, spędza znaczną część doby.

PETFORMED®

Legowiska, które
ułatwiają wstawanie

Zniżka na 10%

CZTERYLAPY

[Petformed.com/pl](https://petformed.com/pl)

POKUSA
FOR HEALTH

CHONDROLINE

wsparcie dla stawów w każdym wieku

Kod: **stawy5** *

*Kod przeznaczony dla klientów B2B - obniża zamówienie o dodatkowe 5%.
Ważny do 31.07.2025, prosimy o wpisywanie go w komentarzu do zamówienia.

DR INŻ. JACEK WILCZAK

Zakład Biochemii i Dietetyki, Katedra Nauk Fizjologicznych,
Instytut Medycyny Weterynaryjnej,
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Rola podstawowych składników odżywczych w diecie psa z cukrzycą

Cukrzyca jest częstą chorobą u psów, a jej występowanie rośnie, prawdopodobnie w związku z narastającym problemem otyłości. U kotów nadmierna masa ciała została jednoznacznie uznana za kluczowy czynnik ryzyka tej choroby. W przypadku psów otyłość również może odgrywać istotną rolę, jednak większe znaczenie ma mechanizm oparty na wywoływaniu przewlekłego stanu zapalnego, zwłaszcza w obrębie tkanki tłuszczowej.

Cukrzycę u psów najczęściej porównuje się do utajonej cukrzycy autoimmunologicznej dorosłych (LADA), będącej wariantem cukrzycy typu 1, która wykazuje tendencję do pojawiania się u starszych pacjentów.

Model, a także skład i kompozycja diety stosowanej w dietoterapii cukrzycy u psów, powinny uwzględniać większość schorzeń towarzyszących tej chorobie. Niezbędne jest przeprowadzenie kompleksowej oceny stanu zdrowia psa w celu wykrycia problemów, które mogą prowadzić do nietolerancji węglowodanów, takich jak nadczynność kory nadnerczy, lub być jej skutkiem, np. bakteryjne zapalenie pęcherza moczowego. Ponadto niektóre schorzenia, np. zapalenie trzustki, mogą wymagać modyfikacji leczenia.

Jednym z kluczowych czynników zwiększających ryzyko cukrzycy jest otyłość. Najistotniejszym elementem terapii wspierającej kontrolę glikemii jest jej redukcja. Podstawowe zasady postępowania dietetycznego w procesie zmniejszania masy ciała u psów obejmują: prawidłowe zbilansowanie wartości odżywczej i energetycznej dostosowane do docelowej masy ciała dorosłego psa, zwiększoną zawartość włókna pokarmowego w porównaniu do standardowej diety, wyższą ilość biologicznie aktywnych substancji o działaniu przeciwzapalnym i przeciwutleniającym, obecność składników pro- i prebiotycznych oraz zwiększenie aktywności fizycznej prowadzonej w warunkach aerobowych.

Wszystkie wymienione działania przyczyniają się do poprawy wrażliwości tkanki tłuszczowej na insulinę, co pomaga w redukcji insulinooporności, zwiększa aktywność adipocytów i intensyfikuje proces lipolizy.

Wśród składników odżywczych, również w diecie psa z cukrzycą, największe kontrowersje budzą węglowodany. Niektóre z nich wydłużają czas wzrostu i spowalniają spadek stężenia glukozy we krwi, podczas gdy inne powodują gwałtowny wzrost, po którym następuje szybki spadek. Dieta psa z cukrzycą powinna uwzględniać takie źródła węglowodanów, które w dłuższej perspektywie pomagają w stabilizacji poziomu glukozy.

Z tego względu istotne jest wykorzystanie surowców będących jednocześnie źródłem włókna pokarmowego, zwłaszcza pektyn i hemiceluloz.

Ponieważ ilość węglowodanów potrzebna do utrzymania optymalnego stanu odżywienia psa z cukrzycą jest kwestią indywidualną i wciąż budzi wiele wątpliwości, należy przyjąć, że ich poziom wynika bezpośrednio z bilansu pozostałych makroskładników: białka i kwasów tłuszczowych. Ich zawartość w diecie zależy natomiast od aktualnego stanu zdrowia psa oraz współistniejących schorzeń.

Bilans wartości odżywczej diety będzie różnił się w zależności od chorób towarzyszących – inne zasady obowiązują w przypadku cukrzycy współistniejącej z zapaleniem trzustki, a inne przy przewlekłej niewydolności nerek.

Głównym czynnikiem decydującym o ilości włókna w karmie jest potrzeba regulacji wypełnienia przewodu pokarmowego oraz kontrola czasu pasażu treści pokarmowej przez jego poszczególne odcinki. Dieta psa powinna nie tylko dostarczać odpowiednią ilość energii i składników odżywczych, ale także zaspokajać głód poprzez zapewnienie uczucia sytości.

Włókno rozpuszczalne dłużej zalega w żołądku i dalszych odcinkach przewodu pokarmowego, natomiast włókno nierozpuszczalne przyspiesza opróżnianie jelit. Dodatkowo, karmy o odpowiedniej zawartości i rodzaju włókna charakteryzują się mniejszą koncentracją energii oraz sprawiają, że treść pokarmowa przez dłuższy czas wypełnia przewód pokarmowy, co sprzyja utrzymaniu sytości.

Oprócz korzyści wynikających ze stosowania włókna pokarmowego istnieją także pewne skutki niepożądane. Udowodniono, że jego obecność w diecie nie tylko obniża pozorną strawność energii i białka, ale również spowalnia wchłanianie węglowodanów oraz tłuszczów.

Dieta psa z cukrzycą powinna zawierać zwiększoną ilość białka o wysokiej strawności i dużej wartości biologicznej. Jeszcze do niedawna wystarczające było jedynie pokrycie ogólnego zapotrzebowania na ten składnik, jednak obecnie zwraca się uwagę na konieczność precyzyjnego dostosowania poziomu poszczególnych aminokwasów do specyficznych potrzeb żywieniowych.

Choć cukrzyca jest chorobą metaboliczną coraz częściej diagnozowaną u psów, odpowiednio dobrana dieta w połączeniu z aktywnością fizyczną może znacząco poprawić stan zdrowia zwierzęcia, a w niektórych przypadkach nawet doprowadzić do całkowitej remisji choroby.

4vets

NATURAL
complete

Codzienna dieta Twojego pupila może być wyjątkowa i smaczna!

POZNAJ CAŁĄ LINIĘ DIET OPRACOWANYCH PRZEZ DIETETYKÓW I LEKARZY WETERYNARI
www.4vetsnatural.com

Wdzięczność za wspólny czas

Pet Park
krematorium dla zwierząt

Godne pożegnanie Twojego pupila

OŚRODEK KREMACYJNY DLA ZWIERZĄT

petpark.pl

530 032 032

Piaseczno k. Warszawy

Kiedy nasz czworonożny przyjaciel wchodzi w wiek senioralny, warto zadbać o to, aby częściej monitorować stan jego zdrowia. Niestety jako opiekunowie czworonogów, zdajemy sobie sprawę z tego, że życie naszych podopiecznych będzie trwało krócej niż nasze. Na pożegnanie psa czy kocięgo przyjaciela nie sposób w pełni się przygotować. Zawsze będzie towarzyszył nam ból i żal, a wspomnienia wspólnie przeżytych wspaniałych dni i lat będą pojawiały się przed naszymi oczami wielokrotnie. Warto dać sobie czas na przeżycie żałoby po przyjacielu na czterech łapach.

Na jakie aspekty w zachowaniu psa seniora powinien zwrócić uwagę opiekun psa, aby jego podopieczny miał jak najlepszy komfort życia?

Opiekując się psim seniorem, musimy zadbać o regularne badania. Należą do nich badania krwi (zwłaszcza pod kątem tarczycy), moczu, USG, badania oczu i serca. Zwracajmy uwagę na wszelkie nagłe zmiany w zachowaniu: zwiększoną bądź zmniejszoną aktywność, ilość wypitej wody, apetyt. Zapewnijmy seniorowi możliwość odpoczynku, nie forsujmy intensywnych ćwiczeń. Dbając o zdrowie układu nerwowego, pamiętajmy o aktywności dla umysłu naszego psa – zabawy węchowe czy ulubione sztuczki będą utrzymywać go w dobrej kondycji.

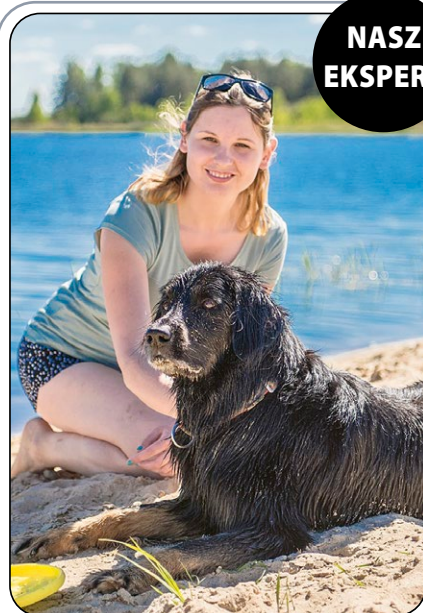
Czy regularna aktywność jest ważna dla psa przez całe życie? Jak dopasować ćwiczenia dla psa seniora?

Oczywiście, regularna aktywność fizyczna jest kluczowa tak samo dla naszego zdrowia, jak zdrowia naszych psów. Ćwiczenia należy dopasować do wieku naszego psa. Dla psa seniora postawmy na łagodniejsze formy aktywności. Spokojne spacerowanie czy ćwiczenia rozciągające mięśnie i poprawiające mobilność stawów będą bardzo dobrze wpływać na jego zdrowie.

Jak powinien postępować opiekun psa, gdy jego podopieczny jest na etapie opieki paliatywnej?

Najważniejsze to ściśle stosować się do zaleceń zaufanego lekarza weterynarii. Dobrze znaleźć też okoliczne przychodnie otwarte przez całą dobę, aby w razie nagłej potrzeby mieć taką listę pod ręką. Warto zaznajomić się z zasadami udzielania psu pierwszej pomocy przedmedycznej. Jeśli jego zdrowie załamie się, nie panikujemy i będziemy wiedzieć, jak postępować. Skupmy się na zapewnieniu naszemu psu spokoju i komfortu. Wygodny materac pomoże zminimalizować dolegliwości bólowe. Upewnijmy się, że nasz podopieczny

**NASZ
EKSPERT**

Na pytania odpowiada Małgorzata Wróbel
psycholożka zwierzęca, Mind The Dog.

czuje się bezpiecznie – to nie jest czas na przyjmowanie tłumów gości czy wprowadzanie do domu nowych zwierzątek.

Czy do żałoby po stracie pupila można się emocjonalnie przygotować? Jakie są pani osobiste doświadczenia?

Opiekując się psem warto pamiętać o tym, że jego życie będzie krótsze niż nasze. Mając to w głowie, cieszymy się każdą wspólną chwilą jeszcze bardziej i doceniajmy wspólną relację, jaką mamy. Po stracie mojej pierwszej suczki, bardzo cenne było dla mnie to, że miałam wokół siebie bliskich, którzy z cierpliwością słuchali moich wspomnień. To ważne, żeby o swoich emocjach mówić, albo chociaż je opisywać. Emocje związanych z żałobą nie powinniśmy w sobie dusić. Może to wpływać długofalowo na nasze zdrowie psychiczne i fizyczne, prowadzić nawet do depresji. Za to pozwolenie sobie na ich przeżycie, to pewna forma uhonorowania naszego psa. Obserwujmy jednak siebie uważnie – czy nasze emocje, z początku bardzo silne, powoli łagodnieją, a może wciąż wpadamy w ruminacje i nie możemy skupić się na niczym innym? W tym drugim przypadku, warto poszukać wsparcia psychologicznego. Znajdźmy chwile, kiedy zajmujemy się „czym innym” oraz takie, które poświęcimy na wspomnienie naszego psa, przeżywanie żałoby, uporządkowanie drobiazgów. Ważne może być też symboliczne upamiętnienie psa – ja zrobiłam sobie tatuaż, ale to może być album ze zdjęciami, wideo czy cokolwiek innego, co wyda nam się cenne. Co najważniejsze, pamiętajmy, że nasz pies z pewnością chciałby, byśmy cieszyli się życiem i czuli wdzięczność za wspólny czas.

HYPOALLERGENIC

NATURAL Greatness

Ultra Premium Quality Cat & Dog Food

NATURALNE KARMY DLA KOTÓW I PSÓW

BEZ
ZBÓŻ

Z
NATURALNYCH
SKŁADNIKÓW

VETERINARY CARE

Diety WETERYNARYJNE dla kotów i psów

NAJLEPSZA NATURALNA ALTERNATYWA
dla tradycyjnych diet weterynaryjnych

www.naturalgreatness.com | www.skleppodpsem.pl

Zdrowa skóra i lśniąca sierść

Olej lniany – dostarcza cennych nienasyconych kwasów tłuszczowych omega-3 oraz omega-6, które wpływają na utrzymanie prawidłowej kondycji skóry i sierści. Kwasy te wspomagają redukcję stanów zapalnych oraz nawilżenie skóry.

Ochrona nerek

Bez dodatku fosforanów – skład surowcowy karmy został tak skomponowany, aby zawierała ona fosfor wyłącznie w formie organicznej, naturalnie występującej w produktach pochodzenia zwierzęcego i roślinnego. Nieorganiczny fosfor jest łatwo przyswajalny, co może prowadzić do intensyfikacji pracy nerek oraz niekorzystnych zmian w kanałkach nerkowych i zaburzeń ich funkcji. Istotne jest, że w karmie zachowany został właściwy stosunek wapnia do fosforu, co zapewnia kotu zdrowe zęby i mocne kości.

NOWA GENERACJA DROŻDŻY
DLA RÓWNOWAGI MIKROFLORY JELITOWEJ

NASIONA BABKI PŁESZNIK
DLA WSPARCIA PROCESU TRAWIENIA

ŹRÓDŁO WZORCOWEGO BIAŁKA
WSPOMAGAJĄCEGO ODPORNOŚĆ

OLEJ LNIANY
DLA ZDROWEJ SKÓRY I LŚNIĄCEJ SIERŚCI

Poznaj linię karm Dolina Noteci Premium suszonych ciepłym powietrzem.